

Intern styrning och kontroll vid Sameskolstyrelsen samt årsredovisningen 2012

Riksrevisionen har som ett led i den årliga revisionen av Sameskolstyrelsen granskat intern styrning och kontroll i väsentliga ekonomiadministrativa processer. Riksrevisionen har också granskat Sameskolstyrelsens årsredovisning, beslutad 2013-02-19. Syftet har varit att bedöma om årsredovisningen är rättvisande.

Riksrevisionen vill efter granskningen av årsredovisningen och avlämnandet av revisionsberättelse fästa styrelsens uppmärksamhet på nedanstående.

Riksrevisionen önskar information senast 2013-06-14 med anledning av iakttagelserna i denna rapport.

Sammanfattning

Sameskolstyrelsen är en relativt liten myndighet med begränsade administrativa resurser. Kansliet utgörs av fyra personer. Det är ofta en och samma person som utför flera arbetsmoment i en process och möjligheten att fördela arbetsuppgifter är begränsade. Personberoendet är härmed stort. Det saknas skriftliga rutiner för väsentliga processer. Avsaknad av rutin- och processbeskrivningar gör myndigheten än mer personberoende och sårbar vid exempelvis sjukdom och personalförändringar.

Vid granskning av årsredovisningen uppmärksammades ett flertal fel. Vi bedömer inte att något enskilt fel eller att felen sammantaget innebär ett väsentligt fel i årsredovisningen. Felens omfattning visar dock på att det finns brister i rutiner för avstämning och dokumentation av huvudboks-konton samt i myndighetens kvalitetssäkring av resultatredovisningen. Myndigheten hade i bok-lutet flera outredda differenser på balanskonton. Att inte utreda och rätta fel i balanskonton omgå-ende ökar risken för fel i årsredovisningen. Myndigheten har under senaste två åren utnyttjat hela anslaget och nästan hela anslagskrediten. Om det föreligger osäkerhet i balansposters substans och värde försvåras möjligheten till löpande anslagsuppföljning och risken för ett anslagsöverskri-dande ökar.

1. Brister i den interna styrningen och kontrollen i väsentliga processer

Brister i den interna styrningen och kontrollen har under 2012 identifierats i myndighetens process för; utbetalningar, fakturering, upphandling respektive löner. Riksrevisionen har 2011 rapporterat bristerna i en promemoria (Dnr 32-2010-0754). I Sameskolstyrelsen svar till Riksrevisionen (Dnr 23/2011, p 100) framgick bland annat att ett arbete för att åtgärda bristerna skulle påbörjas under 2011. Myndigheten har ännu inte förbättrat den interna styrningen och kontrollen i ovan nämnda processer.

Sameskolstyrelsen är en relativt liten myndighet med begränsade administrativa resurser. Kansliet utgörs av fyra personer. Det är ofta en och samma person som utför flera arbetsmoment i en process och möjligheten att fördela arbetsuppgifter är begränsade. Personberoendet är härmed stort. Det saknas även skriftliga rutiner för väsentliga processer. Avsaknad av rutin- och processbeskrivningar gör myndigheten än mer personberoende och sårbar vid exempelvis sjukdom och personalförändringar.

Rekommendation

Riksrevisionen rekommenderar Sameskolstyrelsen att upprätta skriftliga rutiner för samtliga väsentliga processer, vilka är fler än de som omnämns i denna rapport. Av rutinbeskrivningarna bör det framgå vilka kontroller som ska utföras, när dessa ska ske, hur dessa ska dokumenteras och vem som ansvarar för att kontroller utförs.

3.1. Utbetalningar

Det finns inga kompletta rutinbeskrivningar för utbetalningsprocessen och inte heller för behörighetshandlingen. Vi har noterat att det under 2012 förekommit utbetalning till fel bank/-postgiro och dubbla betalningar. Detta är en indikation på att den interna styrningen och kontrollen kan förbättras.

Rekommendation

Riksrevisionen rekommenderar Sameskolstyrelsen att upprätta skriftliga rutiner för utbetalningsprocessen. Av rutinbeskrivningen bör det framgå vilka kontroller som ska utföras, när dessa ska ske, hur dessa ska dokumenteras och vem som ansvarar för att kontroller utförs.

3.2. Fakturering

Det finns inga rutinbeskrivningar för faktureringsprocessen. Fakturering av avgifter är en komplex rutin med många manuella inslag och flera olika typer av fakturamottagare. Myndigheten har sedan flera år hyrt in en extern konsult som utför huvuddelen av faktureringsprocessen. Det finns härmed ett starkt konsultberoende i faktureringsprocessen.

Rekommendation

Riksrevisionen rekommenderar Sameskolstyrelsen att upprätta skriftliga rutiner för faktureringsprocessen. Av rutinbeskrivningen bör det framgå vilka kontroller som ska utföras, när dessa ska ske, hur dessa ska dokumenteras och vem som ansvarar för att kontroller utförs.

3.3. Inköp och upphandling

Sameskolstyrelsen saknar policy och rutinbeskrivningar för inköps- och upphandlingsprocesserna. Sameskolstyrelsen köper in varor och tjänster till väsentliga belopp. Under 2012 uppgick myndighetens driftkostnader, exklusive personal- och lokalkostnader, till 11 mnkr. Myndigheten gör inte systematisk uppföljning av exempelvis inköpsvolym och ramavtalsutnyttjande. Under 2012 förlängde myndigheten gamla avtal för skolskjutsar. Kostnaden för skolskjutsar uppgår till väsentliga belopp och bör upphandlas regelbundet. Det är väsentligt att myndigheten följer lag (2007:1091) om offentlig upphandling.

Rekommendation

Riksrevisionen rekommenderar Sameskolstyrelsen att upprätta skriftliga rutiner för inköps- och upphandlingsprocesserna. Av rutinbeskrivningarna bör det framgå vilka kontroller som ska utföras, när dessa ska ske, hur dessa ska dokumenteras och vem som ansvarar för att kontroller utförs.

Riksrevisionen rekommenderar Sameskolstyrelsen att utarbeta en upphandlingspolicy. Detta för att säkerställa god efterlevnad mot gällande regelverk.

3.4. Löneprocessen

Sameskolstyrelsen saknar en dokumenterad lönepolicy samt en rutinbeskrivning för löneprocessen. Lönerna är en väsentlig kostnad för Sameskolstyrelsen och uppgick till 26 mnkr under året.

Rekommendation

Riksrevisionen rekommenderar Sameskolstyrelsen att upprätta skriftliga rutiner för löneprocessen. Av rutinbeskrivningen bör det framgå vilka kontroller som ska utföras, när dessa ska ske, hur dessa ska dokumenteras och vem som ansvarar för att kontroller utförs. Vi rekommenderar även myndigheten att upprätta och fastställa en lönepolicy.

2. Brister i årsredovisningens finansiella delar

Vid granskning av de finansiella delarna i årsredovisningen uppmärksammades ett flertal fel¹. Vi bedömer inte att något enskilt fel eller att felet sammantaget innebär ett väsentligt fel i årsredovisningen. Felens omfattning visar dock på att det finns brister i rutiner för avstämning och dokumentation av huvudbokskonton.

Sameskolstyrelsen hade i bokslutet flera outredda differenser på balanskonton. Några av differenserna har funnits i ett år eller mer. Det fanns även ett antal klassificeringsfel. Att inte utreda och rätta fel i balanskonton omgående ökar risken för fel i årsredovisningen. Myndigheten har under de senaste två åren utnyttjat hela anslaget och nästan hela anslagskrediten. Om det föreligger osäkerhet i balansposters substans och värde försvåras möjligheten till löpande anslagsuppföljning och risken för ett anslagsöverskridande ökar.

Anläggningsregistrets uppgifter för maskiner och inventarier stämmer inte med uppgifterna i årsredovisningen vad avser redovisade ingående anskaffningsvärden och ackumulerade avskrivningar. Vidare har myndigheten inte upprättat en fullständig avstämning mellan gjorda investeringar och upplåning hos Riksgäldskontoret. Det är viktigt att myndighetens anläggningsregister löpande uppdateras vid såväl investeringar som utraneringar. Vidare är det väsentligt att myndigheten under löpande år och i bokslutet kan specificera lånen hos Riksgäldskontoret per investering.

Rekommendation

Riksrevisionen rekommenderar Sameskolstyrelsen att under löpande år omgående utreda och rätta eventuella fel i redovisningen.

Riksrevisionen rekommenderar Sameskolstyrelsen att kvalitetssäkra uppgifterna i anläggningsregistret. Myndigheten bör löpande och i bokslutet stämma av upptagna lån hos Riksgäldskontoret mot gjorda investeringar.

¹ Se vidare ”Sammanställning av funna fel i årsredovisningen 2012” för Sameskolstyrelsen, diarienummer 32-2012-0736.

DNR: 32-2012-0736

SAMESKOLSTYRELSEN
962 24 JOKKMOKK

BESLUT: 2013-05-13

3. Brister i årsredovisningens resultatredovisning

Vid granskning av resultatredovisningen uppmärksammades fel i texter och tabeller. Vi bedömer inte att något enskilt fel eller att felen sammantaget innebär ett väsentligt fel i årsredovisningen. Felens omfattning visar dock på att det finns brister i myndighetens kvalitetssäkring av resultatredovisningen.

Det finns ingen tydlig och dokumenterad process för upprättande av resultatredovisningen. Det saknas även en rutin för kvalitetssäkring. Det har även tidigare år förekommit fel i resultatredovisningen och myndigheten har övervägt att involvera ytterligare en resurs för korrekturläsning av resultatredovisningen. Dock har detta inte skett under 2012.

Rekommendation

Riksrevisionen rekommenderar Sameskolstyrelsen att förbättra sin kvalitetssäkring av resultatredovisningen. Myndigheten bör utarbeta en skriftlig rutin för hur kvalitetssäkringsarbetet ska utföras och dokumenteras.

Ansvarig revisor Björn Sande har beslutat i detta ärende. Uppdragsledare Elena Roksmann har varit föredragande.

Björn Sande

Elena Roksmann

Kopia för kännedom:

*Regeringen**Utbildningsdepartementet**Finansdepartementet, budgetavdelningen*